

અધ્યયન નિષ્પત્તિ : SS 7.28 સમાજના જુદા-જુદા વિભાગોની મહિલાઓ દ્વારા સામનો કરેલા અત્યાચારનાં કારણો અને પરિણામોનું વિશ્લેષણ કરે છે.

SS 7.29 ભારતના વિવિધ પ્રદેશોમાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓની સિદ્ધિઓ જાણો છે.

SS 7.30 યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે વિવિધ ક્ષેત્રોમાં સ્ત્રીઓનું યોગદાન દર્શાવે છે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

→ જાતિગત ભિન્નતા	
→ રૂઢિગત માન્યતા	→ નારી સશક્તિકારણ
→ ધરકામમાં અસમાનતા	→ વિવિધ ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓ
→ ગૃહિણીનું મૂલ્ય અને જીવન	→ જન્મ પ્રમાણ

પ્રશ્ન - 1 નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી ☐ માં લખો.

- ભારતના પ્રથમ મહિલા રાષ્ટ્રપતિ બનવાનું ગૌરવ કયાં મહિલા મહાનુભાવને પ્રાપ્ત થયું હતું ?
(A) સુખાસ્વરાજ (B) ઈન્દિરા ગાંધી
(C) પ્રતિભાસિંહ પાટિલ (D) સરોજની નાયડુ
- ભારતના પ્રથમ મહિલા વડાપ્રધાન બનવાનું ગૌરવ કયાં મહિલા મહાનુભાવને પ્રાપ્ત થયું હતું ?
(A) પ્રતિભાસિંહ પાટિલ (B) ઈન્દિરા ગાંધી
(C) સુખાસ્વરાજ (D) સરોજની નાયડુ
- સુખા સ્વરાજને કયાં રાજ્યના કેબિનેટ મંત્રી બનવાનું ગૌરવ પ્રાપ્ત થયેલ છે ?
(A) દિલ્હી (B) પંજાબ
(C) હરિયાણા (D) મધ્યપ્રદેશ
- કલ્પના ચાવલાનું નામ કયાં ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલ છે ?
(A) રમત-ગમત (B) રાજકારણ
(C) આર્થિક (D) ઉપરોક્ત એક પણ નહિ
- કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા દર કેટલા વર્ષે વસતિ ગણતરી કરવામાં આવે છે ?
(A) 5 વર્ષ (B) 7 વર્ષ
(C) 10 વર્ષ (D) 15 વર્ષ

B

B

C

D

C

6. 2011ની વસતી ગણતરી અનુસાર ગુજરાતમાં જાતિ પ્રમાણ કેટલું હતું?

- (A) 943 (B) 940
(C) 919 (D) 918

C

7. નીચેનામાંથી કયાં મહિલા મહાનુભાવે ભારતના આઝાદીના આંદોલનમાં ભાગ લીધેલ નથી?

- (A) કસ્તૂરબા ગાંધી (B) સરોજિની નાયડુ
(C) મેડમ કામા (D) કલ્પના ચાવલા

D

8. છેલ્લી વસ્તી ગણતરી વર્ષ-2011 માં થઈ તો હવે પછીની વસ્તી ગણતરી કયા વર્ષે થશે?

- (A) 2021 (B) 2022
(C) 2023 (D) 2024

A

પ્રશ્ન - 2 નીચેની ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય શબ્દ મૂકી વાક્ય પૂર્ણ પૂરો.

- જાતિગત ભિન્નતાની અસર મોટેભાગે ગામડાં માં જોવા મળે છે.
- ઈ.સ. 2011 માં ભારતમાં પ્રતિ હજાર પુરુષ સામે સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ 940 હતું.
- સમાજમાં પ્રવર્તતા ભેદભાવની અસર લાંબાગાળે સમાજ - વ્યવસ્થા ઉપર થાય છે.
- ભારતના પ્રથમ મહિલા વિદેશમંત્રી જ્યોત્સના ચંપાજી હતા.

પ્રશ્ન - 3 નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં લખો.

1. જાતિગત ભિન્નતા એટલે શું?

જવાબ: દેશમાં દરેક રાજ્ય અને દરેક જિલ્લામાં જન્મસ્થાન અને રહેઠાણમાં અસમાનતા જોવા મળે છે. જેને જાતિગત ભિન્નતા કહે છે.

2. શા માટે અગાઉના સમયમાં પુત્ર જન્મને જ મહત્વ આપવામાં આવતું?

જવાબ: પુત્રોનાં સમયમાં લોકો અગ્રણી અને શાશિત ન હતા. તેઓ એવું માનતા હતા કે તે પાલકી ધારણા કરવાય જ્યારે દરેક રાજ્યો માટે.

દાદેન તોળાની જાદ-કાંટાળા લાપાદો અને પોતાનો લંબા-લાંબો ભાંગળ
લક્ષાદેશ જાદ પડેલાનો જાગવાનો પુદ જંગલે મીદાન આપવામાં આવતું

3. દિકરી જન્મને ઉત્તેજન અને જન્મ દર વપારવા સરકાર દ્વારા કયો કાયદો બનાવવામાં આવ્યો છે?

ઃ- દિકરી જન્મને જીવજન અને જન્મ દર લક્ષાદેશ જાદલા દીલ
'સ્ત્રીભુલ કુત્યાની' કાયદો બનાવવામાં આવ્યો છે.

4. સરકારના વિશેષ પ્રયત્નોથી કયાં કયાં ક્ષેત્રોમાં કન્યાઓની સંખ્યા વધી રહી છે?

ઃ- માલકાદેશ, જીવજનો, કાલમાં દમલ-ગમલ, ક્રિશ્ન, મનોદેશન, થાજકલાન
સ્વલકાશ, વિદ્યાન અને કાંશોદન તથા કાંદલા જીવ કામળીલમાં
કન્યાઓની કાંચલા લધી કડી છે.

5. ઈ.સ. 1971 ના ભારત પાકિસ્તાન યુદ્ધ વખતે ભારતના વડાપ્રધાન કોણ હતા?

ઃ- ઈ.સ. 1971ના ભારત પાકિસ્તાન યુદ્ધ વખતે ભારતના વડાપ્રધાન
ઇન્દોલ જાંદી હતા.

6. લતા મંગેશકરે વિવિધ ભાષામાં કેટલા ગીતો ગાયાં છે?

ઃ- ભતા મંગેશકરે વિવિધ ભાષામાં 40 કુશલ કલતાં વધારે ગીતો
ગાયા છે.

7. કલ્પના ચાવલાનું અવસાન કઈ રીતે થયું હતું?

ઃ- કલ્પના ચાવલાનું અવસાન અવકાશયાત્રા પૂર્ણ કરીને પલા
કલતાં થયેલા અકસ્માતમાં તેમનું અવસાન થયું.

8. તમારા વિસ્તારની કોઈપણ ત્રણ સફળ મહિલાનાં નામ જણાવો ?

:- ગીતા દલાઈ, અલ્પા ચૌધરી, અંજુબેન પાંડે

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો.

1. બાળઉછેર અંગે કઈ કઈ બાબતોમાં ભેદભાવ જોવા મળે છે ?

:- આ (1) ભારતીય સમાજમાં દીકરા-દીકરી વચ્ચે કપડાં પહેરવામાં, ભક્ષણમાં, વાહન ચલાવવામાં, ધોણકની વાપરમાં, ફરવા-ફરવામાં, આદ્યાદ - તુલ્યાદ અને વ્યવહારમાં, ઊંચ શિક્ષણ મેળવવા પછી વાપરમાં ભેદભાવ - અલભાનતા જોવા મળે છે. દેશના કેટલાક વિસ્તારોમાં દીકરીઓને પ્રાથમિક શિક્ષણ પણ મુકી દેવામાં આવતું નથી.

2. તમારી શાળા કક્ષાએ તમારા વર્ગમાં શ્રેષ્ઠ કામ કરતી વિદ્યાર્થીનીના કામનું વર્ણન કરો.

:- અમારા વર્ગમાં શુભામી નામની દીકરી વર્ગમાં શ્રેષ્ઠ કાર્ય કરે છે જેમ કે પૂર્ણના કરાવવી, બોર્ડ શાળાનાં, વર્ગખંડમાં શાંતિ જળાવવી, શિક્ષક ન હોય તો કોમવર્કે એક કલ્પે તેમજ વિવિધ સાંસ્કૃતિક પ્રજ્ઞાઓનું આયોજન કરવું જેવી પ્રજ્ઞાઓ કરે છે.

3. આઝાદી સમયે મહિલાઓ કઈ રીતે આંદોલનમાં જોડાઈ હતી ?

:- આઝાદી મેળવવા માટે અંગ્રેજો સામે ગાંધીજીના નેતૃત્વ નીચે અનેક પ્રકારનાં આંદોલનો થયાં. કમ્પ્યુટર સાથે ગુજરાત સાહિત

દેશભાષની શરૂઆતમાં આંદોલનોમાં મેડાઈ હતી.

પ્રશ્ન - 6 ટૂંકનોંધ લખો.

1. ભારતમાં શિક્ષણ અને રૂઢિગત માન્યતા.

જે- ભારતના અંદાજે 6 થી 14 વર્ષની ઉંમરના દેશના દરેક બાળકને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ આપવાનું નક્કી કર્યું છે. વળી, સ્ત્રીના સમયમાં દોષ્ટતા - દોષ્ટતાઓને શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાનો સમાન અધિકાર આપવામાં આવ્યો છે. આમ દર્તા, રૂઢિગત માન્યતાને લીધે દેશના કેટલાક વિસ્તારમાં કન્યાઓને શિક્ષણનો અધિકાર તોળાવવામાં કેટલીક અગવડો લેવા પડે છે. વાલીઓ તેમજ પ્રાથમિક શિક્ષણ યાત્રા પૂર્ણ કરાવતા નથી. સમાજમાં પ્રવર્તતો આ ભેદભાવ બાળકને જેવા કુટુંબમાં જોડાઈ આવે છે. બાળકને લીધે મુશ્કેલી કન્યાઓ શિક્ષણમાં પ્રવેશ શકાય શકતા નથી. સરખા દરેક સ્તરે કન્યાઓને મફત શિક્ષણ અને વિશેષ અગવડો આપી રહી છે. આમ દર્તા, વાલીઓ પોતાની દોષ્ટતાઓને ઊલટ શિક્ષણ અપાવવામાં કલવાઈ કરે છે.

પ્રશ્ન - 7 માગ્યા મુજબ પ્રવૃત્તિ કરો.

1. તમારી શાળામાં ઈતર પ્રવૃત્તિઓમાં ઉત્તમ દેખાવ કરતી 10 કન્યાઓની યાદી તૈયાર કરો.

જે- શુભામી, પ્રિયંકા, જેની, જેમિયા, સમિતા, પ્રિયંશી, તનવી, યાસન, અંકિતા, પદી.

2. વિવિધ ક્ષેત્રોની પાંચ સફળ મહિલાઓનો ટૂંકો જીવનવૃત્તાંત તૈયાર કરો.

જે-

SCE મૂલ્યાંકન

ક્રમ	આધ્યયન નિષ્પત્તિ	SCE મૂલ્યાંકન			ગુણ
		x	?	✓	
SS 7.28	સમાજના જુદા-જુદા વિભાગોની મહિલાઓ દ્વારા સામનો કરેલા અત્યાચારનાં કારણો અને પરિણામોનું વિશ્લેષણ કરે છે.				
SS 7.29	ભારતના વિવિધ પ્રદેશોમાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓની સિદ્ધિઓ જાણે છે.				
SS 7.30	યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે વિવિધ ક્ષેત્રોમાં સ્ત્રીઓનું યોગદાન દર્શાવે છે.				

વાલીની સહી :

શિક્ષકની સહી :

તારીખ :